

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВИВЧЕННЯ СПОРІДНЕНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Спеціальність		025 Музичне мистецтво
Галузь знань		02 Культура і мистецтво
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		1 – 2
Семестр		1 – 4
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		120 годин / 4 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Гайденко Анатолій Павлович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Професор, заслужений діяч мистецтв України
	Посада	Професор
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Gajdenko_2022.pdf
	e-mail	anatolii.haidenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Доценко Володимир Ігорович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Професор, заслужений артист України
	Посада	Професор
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Dozenko.pdf
	e-mail	volodymyr.dotsenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Голяка Геннадій Петрович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	доцент

	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Goliaka.pdf
	e-mail	hennadii.holiaka@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Костоґриз Сергій Олександрович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Kostogryz.pdf
	e-mail	sergii.kostogryz@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Костенко Наталія Євгенівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидатка мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Kostenko.pdf
	e-mail	nataliia.kostenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Ткаченко Вікторія Миколаївна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидатка мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Tkachenko.pdf
	e-mail	viktoriia.tkachenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Кужба Михайло Дмитрович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доктор мистецтва
	Посада	Старший викладач
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Kuzhba.pdf
	e-mail	mykhailo.kuzhba@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Юрченко Ольга Петрівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидатка мистецтвознавства
	Посада	Старший викладач
	Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/folk-instruments-of-ukraine/Yurchenko.pdf
	e-mail	olha.yurchenko@num.kh.ua

Анотація	Навчальна дисципліна «Вивчення споріднених інструментів» спрямована на опанування здобувачами освіти обсягів знань, вмінь і навичок гри на споріднених народних інструментах, які є усталеними в системі академічного народно-виконавського мистецтва, що базуються на опрацюванні різностильового репертуару, як з викладачем, так і самостійно. Виконання здобувачем освіти широкого комплексу художніх і технічно-виконавських завдань відбувається у процесі поглиблення у специфіку виконання творів композиторів різних національних традицій і епох із залученням міждисциплінарних зв'язків у процесі вивчення.
Мета дисципліни	Підготовка висококваліфікованих фахівців профілізації «народні інструменти», які гармонійно володіють художньою та технологічною сферами музично-виконавської майстерності. У здобувачів освіти формується комплекс знань з органології та виконавства на споріднених народних інструментах, які є усталеними в системі академічного народно-виконавського мистецтва, та опанування їх практичного застосування. На ґрунті залучення до світової та вітчизняної скарбниці музичної культури, формуються індивідуальні інструментально-виконавські навички і художньо-естетичний світогляд майбутніх фахівців.
Програмні результати навчання	ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
Загальні компетентності	ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК12. Здатність працювати автономно. ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові (спеціальні) компетентності	СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності. СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності. СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації

	художнього образу. СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.
Зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1.</i> Ознайомлення з регіональними традиціями музикування на споріднених народних інструментах України. <i>Тема 2.</i> Вивчення законів розгортання музичного матеріалу у творах народно-інструментального жанру. <i>Тема 3.</i> Формування технічного апарату виконавця в умовах характерних особливостей звукоутворення музичного інструменту. <i>Тема 4.</i> Робота над технічним матеріалом (гамами, етюдами, вправами) на обраному інструменті. <i>Тема 5.</i> Особливості опанування музичного фразування та розгортання засобів інструментального інтонування. <i>Тема 6.</i> Опанування штриховою палітрою виконуваного музичного матеріалу в аспекті розгортання драматургії твору та її образності. <i>Тема 7.</i> Розвиток навичок виконавського мислення інструменталіста. <i>Тема 8.</i> Формування інтонаційного та динамічного слуху як основи реалізації творчих завдань. <i>Тема 9.</i> Фразування, як засіб відтворення змісту та структурування в музиці: інструментальні можливості та їх реалізація. <i>Тема 10.</i> Логіка формування та застосування апікатурних принципів. <i>Тема 11.</i> Темп як засіб виразності та відтворення образного змісту музики. <i>Тема 12.</i> Виховання відчуття метро-ритмічної пульсації та реалізації його під час гри. <i>Тема 13.</i> Образна змістовність (багатоплановість) та передача характеру музики засобами академічного народно-інструментального звукотворення. <i>Тема 14.</i> Динамічна перспектива як засіб виразності, акустичні властивості інструменту. <i>Тема 15.</i> Динаміка, штрихи, темп, фактура як засоби виконавської інтерпретації під час концертного виступу. <i>Тема 16.</i> Концертне виконання різножанрових творів на споріднених інструментах (за вибором здобувача)
Види занять	Індивідуальні заняття, самостійна робота
Методи навчання	Практичний метод (індивідуальні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); самостійна робота (розв'язання завдань, виконання вправ). У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують індивідуальні заняття з педагогом. У процесі самостійної роботи здобувачі використовують запропоновані методи роботи.
Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється

	за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль (60 балів) Складовими оцінювання є: індивідуальна презентація виконавської роботи, ретельність відвідування індивідуальних занять, активність опанування нового інструменту Підсумковий семестровий контроль (40 балів): Індивідуальна презентація виконавської роботи на заліку, екзамені: <i>1,2,3 семестри:</i> залік <i>4, семестр:</i> екзамен Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі освіти комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, листування через e-mail, посилання на google-диск, Messenger, Google Meet (відеотелефонний зв'язок), документи Google (онлайн-текстовий редактор). Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування під час поточного та підсумкового контролю заборонено (у т. ч. із використанням гаджетів). В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Брояко Н. (2017). Теорія і практика бандурного виконавства: навч. посіб. Київ: Ліра. Грица С. (2015). Мелос української народної епіки. Монографія. Київ. Гусак Р. (2016). Народні музичні інструменти. Історія української музики: У 7 т. Т. 1. Кн. 1: Від найдавніших часів до XVIII століття. Народна музика. Київ: Видавництво ІМФЕ. Давидов М. (2008). Школа виконавської майстерності баяніста (акордеоніста): Посібник. Київ: Вид-во ім. О. Теліги. Кушпет В. (2007). Самовчитель гри на старосвітських музичних інструментах. Кобза О. Вересая, бандура Г. Ткаченка, торбан Ф. Відорта. Київ: LitSoft.

	Мацієвський І. (2012). Музичні інструменти гуцулів. Монографія-збірник. Вінниця: Нова книга. Снедкова Л. (2020). Споріднені народні інструменти в ансамблі та навчальному процесі: методичні настанови. Харків: ФОП Панов А.М. Стрілець А. М. (2021). Концертно-педагогічний репертуар Харківської баянної школи в жанрово-стильовій динаміці. <i>Аспекти історичного музикознавства. До 95-річчя кафедри народних інструментів України</i>, (22), 7–27. Хоткевич Г. (2012). Музичні інструменти українського народу. Друга редакція. Харків.
--	---

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Вивчення споріднених інструментів», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського 26 серпня 2024 року, протокол №1.